

Андрій ПОЄДИНЧУК

здобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
(науковий керівник - д.е.н., професор, професори кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ
Алла МЕЛЬНИК

ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ

Посилення конкуренції на ринку охорони здоров'я актуалізує проблему оцінювання конкурентоспроможності окремих медичних закладів, а відтак вибору методики для його здійснення.

Аналіз опублікованих праць з цієї тематики дозволяє зробити висновок, що єдиної методики загалом та стосовно медичних закладів, зокрема, немає.

Автори праць [1], досліджуючи дану проблему, вважають за доцільне здійснити поділ методичних підходів на специфічні та комплексні. Специфічні методи, на їх думку, це методи, які використовуються для оцінювання конкурентних переваг організації стосовно окремо взятих видів діяльності. Для закладів охорони здоров'я – це може бути ступінь впровадження інноваційних технологій, надання медичних послуг, маркетингова діяльність, фінансова діяльність тощо.

Комплексні методи зорієнтовані на інтегроване оцінювання конкурентоспроможності, тобто оцінювання стосовно закладу охорони здоров'я в цілому. Серед даної групи методичних підходів виділимо чотири основні:

- 1) «портфельний» або «матричний»;
- 2) підхід на основі «системи KPI»;
- 3) підхід за принципами стандарту ISO 9001:2015 [2;3];
- 4) підхід на основі концепції маркетингу 7P [4].

В контексті першого підходу прикладом може слугувати матриця BCG (Boston Consulting Group). За допомогою цієї матриці можна аналізувати позиції закладу охорони здоров'я на ринку. Матриця дозволяє відобразити по горизонталі темпи зростання ємності ринку, по вертикалі – частку ринку закладу охорони здоров'я у певному сегменті, наприклад, офтальмології, нейрохірургії, гастроентерології тощо.

Формування матриці BCG для ринку медичних послуг м. Львова, проведене нами в процесі дослідження, показало її зручність та придатність для збору інформації і подальшого її використання в рамках емпіричного аналізу.

«Система KPI» дозволяє проаналізувати ряд кількісних показників і надає досить обширну інформацію для оцінки ефективності медичного закладу. В зарубіжній практиці поширена і використовується для прийняття управлінських рішень, вироблення стратегій, удосконалення корпоративної культури. Переваги цього методичного підходу полягають в можливості використання даних медичної статистики, різного роду опитувань, фінансової звітності тощо.

Підхід, що базується на використанні в оцінюванні стандарту ISO 9001:2015 [2; 3], передбачає врахування принципів даного стандарту щодо якості медичного обслуговування.

Ринково- орієнтований підхід в оцінюванні полягає в тому, що в основу його береться концепція маркетингу 7P (Product, Price, Promotion, Place, People, Process, Phisical, Evidence)[4].

Опираючись на зазначені методичні підходи, в процесі дослідження проблеми підвищення конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я м. Львова для оцінювання , як складової аналізу, нами були розроблені: 1) Матриця BCG для класифікації напрямків діяльності закладів охорони здоров'я; 2) Система KPI для закладу охорони здоров'я; 3) Принципи оцінювання якості медичних послуг за стандартами ISO 9001: 2015; 4) Показники

оцінки конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я на основі маркетингового комплексу «7Р», що дозволило в сукупності здійснити комплексний аналіз об'єкта дослідження.

Резюмуючи зазначимо, що порівняння методичних підходів в зарубіжній і вітчизняній практиці щодо оцінювання конкурентоспроможності показує, що в Україні використовуються переважно кількісні методи, що базуються на фінансових показниках, а в зарубіжній – домінують інтегровані, стратегічні оцінки, які охоплюють комплекс зазначених вище методичних підходів.

Список використаних джерел:

1. Левицька А.О. (2013) Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. Mechanism of Economic Regulation. 2013. №4. С.155-163.URL://nbuv.gov.ua/UJRN/Mre_2013_4_19
2. ISO 9001:2015.Quality management systems-Requirements
3. Національна служба охорони здоров'я України. Стандарти оцінювання медичних послуг. 2023
4. Shpak, N., Sorochak, O., Gvozd, M., Horbal, N., Mikhalyuno, V., and Sroka, W. (2022). Mechanism of competitiveness management in the public healthcare: a practical aspect. Andminictratie si Management Public, 39, 40-62.DOI:10.24818/amp/2022.39-03